

Maarten Koningsberger brengt het lied tot leven Old Songs Re-sung

20—2-2019

Maarten Koningsberger, bariton

The Atlantic Trio

Bas Verheijden, piano

Janneke van Prooijen, viool

Ansfried Plat, cello

19/02/19 Deventer Schouwburg
concert serie Stichting Kamermuziek Deventer

Door Maarten Mestrom
(tot 2016 recensent deStentor)

DEVENTER – Als de combinatie niet al zou bestaan, zou hij uitgevonden moeten worden. Bariton met piano, viool en cello blijkt tijdens het recital van Maarten Koningsberger met The Atlantic Trio een buitengewoon geslaagde samenstelling. De toch vaak wat voorspelbare pianoklanken worden enorm verrijkt door de lange liggende tonen en etherische timbres van de strijkers. Beethoven had dat blijkbaar al in de gaten, want hij schreef zijn Scottish Songs en Irish Songs voor deze combinatie die in het vervolg van de muziekgeschiedenis een doodlopende weg bleek.

Tot nu althans. Want bariton Maarten Koningsberger en The Atlantic Trio pakken de 200 jaar geleden afgebroken muzikale draad weer op. Niet alleen voeren ze de stukken van Beethoven voor deze bezetting uit, er wordt ook door pianist Bas Verheijden gezorgd voor nieuw repertoire, of in ieder geval: nieuwe arrangementen van bestaande stukken. Het leverde dinsdagavond in de grote zaal van de Deventer Schouwburg een uitstekend concert op. Maarten Koningsberger is een van de beste liedzangers die Nederland rijk is. Hij heeft een krachtige, warme en soepele stem die vooral live erg goed overkomt. De pianissimo's zijn zeer verfijnd en de fortes stevig maar nooit geforceerd. In het programma Old Songs Re-sung combineert hij zijn zoetgevooisde bariton met de voordracht van een ervaren acteur. Hij licht de stukken op een toegankelijke en speelse manier toe en brengt het verhaal dat muziek en tekst samen willen brengen zo tot leven. Het thema in Old Songs Re-sung is, naast de ongebruikelijke bezetting, dat al het repertoire volksmuziek is of er sterk op gebaseerd. Dat levert juweeltjes op. Om te beginnen bij Beethoven zelf. Opvallend is de frisheid waarmee de componist Schotse volksliederen als 'The sweetest lad was Jamie' en 'Faithfu' Johnie' destijds heeft getoonzet. Het is eigenlijk raar dat deze liederen, Beethoven blijkt - zo vertelt Koningsberger - maar liefst 180 van deze volksmuziekbewerkingen gemaakt te hebben, niet vaker worden geprogrammeerd.

De vier Deutsche Volkslieder van Johannes Brahms brengen zanger Maarten Koningsberger en pianist Bas Verheijden in de originele zetting voor stem en piano. Mooi en bedachtzaam. Fraai gezongen zijn de coloraturen in het droevige (weer een verloren) liefdeslied Es steht ein Lind.

Maar het is geen straf als in Ravels 5 Mélodies populaires Grècques beide strijkers de zaak komen 'opleuken'. Ook Maurice Ravel schreef deze zettingen – overigens in 'no time' (binnen twee dagen) – voor de combinatie stem en piano. Pianist Bas Verheijden heeft kundig en integer vakwerk geleverd. De begeleidende combinatie van piano met strijkers klinkt 100 % Raveliaans.

Na de pauze volgt de cyclus Songs from a Shropshire lad van George Butterworth, de jonggestorven collega en vriend van de bekende Britse componist Ralph Vaughan Williams. Ook in Butterworth doet de toevoeging van de strijkers heel natuurlijk aan. Met 'de kennis achteraf' dat Butterworth op jonge leeftijd in 1916 in de loopgraven bij de Somme zou sneuvelen krijgen deze liederen extra zeggingskracht, die vooral sterk over het voetlicht komt in het laatste lied 'Is my team ploughing' waarin een overleden man van gene zijde 'praat' met zijn nog levende vriend en hem vraagt of het leven doorgaat zoals hij het kende en hoe het met zijn lief is...

Via het instrumentale Andante uit pianotrio No 2 opus 87 van Johannes Brahms komt het programma terug bij de componist waarmee het ook begon. De afsluiting wordt gevormd door de vijf Ierse volksliederen getoonzet door Beethoven voor stem en pianotrio. Weer valt op het gemak waarmee de classicistische begeleidingen onder de volkse melodieën passen.

Indruk maken Maarten Koningsberger en The Atlantic Trio met de toegift, het bekende Down by the Salley Gardens dat na een typisch 'reel dance' begin (dat kan erg goed met een viool erbij) overgaat in een melancholiek vervolg... van 'young and foolish' tot 'and now I'm full of tears.' Tja. Het wordt er niet beter op.

Wellicht in de verwachting dat het Deventer publiek van gemiddeld wat hogere leeftijd nog niet de zegeningen van Spotify en Apple Music heeft ontdekt, worden in pauze en na afloop hoopvol cd's van het programma te koop aangeboden door de musici. Het tekent de huidige tijd. Musici spelen cd's vol. Techgiganten maken kopieën via hun apparaten toegankelijk en de opbrengst van de artistieke inspanning van de makers vloeit voor het grootste deel naar de techbedrijven zelf. Bijna een reden om na een concert toch maar een 'old school' cd'tje te kopen. Dan weet je in ieder geval dat een fatsoenlijk deel van de opbrengst terecht komt waar het terecht hoort te komen.

Volgend concert in de serie St. Kamermuziek Deventer:

- **Maandag 11 maart 2019 20:00 uur:** Van Baerle Trio met Brahms, MacMillan en Schubert.

